

Надь Д.Р.

магістр

Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

Кушнір Н.О.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Державного вищого навчального закладу

«Ужгородський національний університет»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2074-2506>

Nad Daniella

Master Student

State University “Uzhhorod National University”

Kushnir Nataliya

Candidate of Economic Sciences,

Associate Professor of the Department of International Economic Relations

State University “Uzhhorod National University”

АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ САНКЦІЙ ПРОТИ РОСІЙСЬКОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз впливу міжнародних санкцій на російський бізнес в умовах повномасштабної війни Росії проти України. Розглянуто масштаби економічних, фінансових та технологічних обмежень, запроваджених США, ЄС та іншими партнерами, а також реакцію російських компаній на посилення санкційного тиску. Досліджено механізми адаптації та обходу обмежень, зокрема використання паралельного імпорту, схем через треті країни, імпортозаміщення та посилення внутрішньої мілітаризації економіки. Встановлено, що санкції спричиняють довготривалу деградацію виробничого й інноваційного потенціалу РФ, скорочення доступу до іноземних ринків і капіталу, технологічну ізоляцію та втрату конкурентоспроможності. Підкреслено необхідність посилення міжнародної координації, запровадження вторинних санкцій та удосконалення механізмів контролю за їх дотриманням.

Ключові слова: міжнародні санкції, російський бізнес, економічна ізоляція, повномасштабна війна, фінансові обмеження, ЄС, США, зовнішньоекономічні зв'язки.

Вступ та постановка проблеми. Після початку повномасштабної агресії Російської Федерації проти України у 2022 році міжнародна спільнота вдалася до широкомасштабного запровадження економічних і фінансових санкцій. Ці обмеження стали одним із ключових інструментів впливу на агресора з метою послаблення його економічної бази, здатної підтримувати війну. Попри значну кількість запроваджених санкцій, ефективність цього механізму залишається предметом наукових дискусій. Особливої актуальності набуває вивчення того, як санкції впливають на різні сектори російського бізнесу, які механізми обходу застосовуються, та якою мірою вони дійсно стримують економічний розвиток РФ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впливу міжнародних санкцій на російську економіку та бізнес активно досліджується у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, аналітичних звітах міжнародних організацій, експертних центрах та урядових інституціях. У працях українських учених акцент робиться на розгляді санкцій

як інструменту економічної війни. Так, О. С. Влашок (2023) [1] підкреслює, що санкції стали одним із ключових важелів протидії агресії, проте їхня ефективність залежить від узгодженості дій міжнародних партнерів та здатності контролювати виконання обмежень.

В аналітичних матеріалах Офісу Президента України (2023) [2] узагальнено результати діяльності міжвідомчих структур, які координують санкційну політику, зокрема підкреслено роль України у формуванні санкційних списків і моніторингу схем обходу. Значний внесок у дослідження економічних наслідків санкцій зробила Т. Ю. Коваленко (2023) [3], яка проаналізувала вплив санкційних обмежень на міжнародну торгівлю та визначила ключові виклики для російського експорту.

Практичні аспекти контролю за активами та персональними обмеженнями відображені у звітах НАЗК (2024) [4], де представлено інтерактивні інструменти для відстеження підсанкційних осіб та олігархів. Питання ефективності санкцій і механізмів

їх обходу детально розглядає Центр протидії корупції (2023) [5], зокрема наголошуючи на використанні РФ посередників та паралельного імпорту.

У фінансовому вимірі санкційний вплив досліджує Т. М. Мельник (2023) [7], яка відзначає суттєві зміни у функціонуванні банківського сектору та валютному регулюванні. Аналітична записка Інституту економіки та прогнозування НАН України (2023) [8] розкриває трансформацію бізнес-середовища РФ під тиском санкцій, зокрема в частині адаптаційних стратегій підприємств.

Головний внесок у формування довгострокових прогнозів зробив Український інститут майбутнього (2024) [12], який оцінює сценарії розвитку економіки Росії під впливом обмежень до 2025 року, відзначаючи технологічну деградацію та загострення соціально-економічних проблем. Подібні висновки містяться у дослідженнях Центру економічної стратегії (2024) [10], де акцент робиться на скороченні іноземних інвестицій і зміні географії зовнішньоекономічних зв'язків.

Окрему увагу приділено енергетичному виміру санкцій. О. Єрмоленко (2023) [9] аналізує зниження ефективності енергетичного сектору РФ під тиском санкцій та втрату ключових ринків у ЄС. У свою чергу, І. І. Гуменюк (2023) [11] акцентує на політиці країн ЄС щодо запобігання обходу санкційних режимів, що є важливим чинником підвищення їх ефективності.

Саме тому, наявні дослідження охоплюють широкий спектр аспектів санкційної політики – від загальноекономічних наслідків і впливу на фінансову систему до аналізу галузевих ефектів, логістики та міжнародної торгівлі. Водночас більшість робіт зосереджені на макрорівні, тоді як вплив санкцій на малий і середній бізнес, особливості функціонування логістичних каналів та роль третіх країн у схемах обходу залишаються недостатньо вивченими. Це підкреслює актуальність подальших досліджень у даному напрямі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність великої кількості досліджень, низка аспектів залишаються недостатньо вивченими. Зокрема, бракує системного аналізу того, як саме російські компанії – особливо малі та середні підприємства – адаптуються до умов санкцій. Недостатньо досліджено вплив санкцій на логістику, імпортозаміщення, зміну географії зовнішньоекономічних зв'язків. Також варто звернути увагу на роль третіх країн та сірого імпорту у процесах обходу санкцій, що створює нові виклики для глобальної санкційної політики.

Метою цієї статті є комплексне дослідження застосування міжнародних санкцій проти російського бізнесу в умовах повномасштабної війни та визначення ключових тенденцій їхнього впливу на економічну систему РФ. Особливу увагу приділено виявленню трансформаційних процесів у бізнес-середовищі країни-агресора, аналізу механізмів обходу обмежень та оцінці стратегічних наслідків санкційного тиску.

Для досягнення поставленої мети передбачається виконати такі завдання:

- проаналізувати сучасний стан та еволюцію санкційної політики міжнародної спільноти щодо Росії після 2022 року;
- виявити специфіку впливу санкцій на різні сектори російського бізнесу з урахуванням відмінностей між великими корпораціями та малими і середніми підприємствами;
- дослідити основні канали та інструменти обходу санкцій, включаючи використання третіх країн, паралельний імпорт і фінансові схеми;
- визначити довгострокові економічні й політичні наслідки для російської економіки, зокрема в аспектах технологічної ізоляції та зниження конкурентоспроможності;
- сформулювати рекомендації щодо посилення санкційного механізму, підвищення його ефективності та усунення наявних прогалин у міжнародній санкційній політиці.

Отже, стаття спрямована на комплексне висвітлення проблематики санкцій проти РФ та вироблення пропозицій, здатних сприяти посиленню міжнародного тиску з метою обмеження економічних ресурсів агресора.

Результати дослідження. Аналіз застосування міжнародних санкцій проти російського бізнесу в умовах повномасштабної війни є ключовим елементом вивчення сучасної гео економічної ситуації, спричиненої агресією Російської Федерації проти України. З початку повномасштабного вторгнення у 2022 році міжнародне співтовариство, включаючи країни Європейського Союзу, США, Канаду, Велику Британію, Японію та інші держави, запровадило безпрецедентний за масштабами та глибиною пакет санкцій, спрямований на обмеження економічних, фінансових та технологічних можливостей Росії. Основними цілями цих санкцій стали ключові сектори економіки РФ, зокрема енергетика, банківська система, торгівля високотехнологічним обладнанням, а також окремі великі корпорації та олігархи, наближені до кремлівського керівництва [3].

Санкції призвели до значного обмеження доступу російських компаній до міжнародних фінансових ринків, іноземних інвестицій, сучасних технологій і логістичних маршрутів. Водночас, російський бізнес демонструє певну гнучкість і здатність до адаптації. Спостерігається зростання обсягів торгівлі з країнами, які не приєдналися до санкцій, зокрема з Китаєм, Індією, Туреччиною та деякими державами Глобального Півдня. Відбувається переорієнтація на внутрішнє виробництво, імпортозаміщення, а також використання посередників для обходу обмежень. Зокрема, активно застосовуються паралельний імпорт, фіктивне ліцензування, реєстрація компаній у третіх країнах [2].

Разом із тим, незважаючи на ці спроби, російська економіка зазнає суттєвого тиску. Санкції спричинили технологічну ізоляцію, відтік іноземного капіталу, зниження обсягів експорту, уповільнення економічного зростання, а також значне падіння рівня

довіри до російських компаній з боку міжнародної спільноти. Особливо вразливими виявилися високотехнологічні сектори, які залежать від імпорту критичних компонентів – мікроелектроніки, програмного забезпечення, обладнання для нафтогазової сфери, авіації та машинобудування.

Саме тому, аналіз показує, що санкції мають комплексний і довготривалий вплив на російський бізнес, змінюючи його структуру, механізми функціонування та зовнішньоекономічні пріоритети. Водночас ефективність санкцій залежить не лише від їх обсягу, але й від здатності міжнародної спільноти забезпечити контроль за їх виконанням, а також від скоординованих дій щодо запобігання їхньому обходу. У цьому контексті важливо не лише продовжувати санкційний тиск, але й удосконалювати механізми моніторингу, запроваджувати «вторинні санкції» проти посередників і посилювати міжнародну співпрацю в межах санкційної політики.

Крім економічного аспекту, міжнародні санкції мають значний політичний і репутаційний вплив на російський бізнес. Багато компаній, особливо з міжнародною присутністю, опинилися в ізоляції на світовій арені. Їхня участь у глобальних ланцюгах постачання, спільних проєктах, науково-технічній співпраці була фактично припинена. Це призвело до втрати ринків, технологічного відставання та зниження конкурентоспроможності. Західні партнери масово припиняли співпрацю з російськими фірмами, що викликало хвилю виходу транснаціональних корпорацій із РФ та замороження спільних підприємств [4].

Особливу увагу слід приділити санкціям проти банківського сектору, який зазнав значного удару через відключення низки установ від системи SWIFT, замороження активів та заборону на операції в іноземній валюті. Це ускладнило міжнародні розрахунки, інвестування та фінансування імпорто-експортних операцій. Водночас російська влада намагається компенсувати ці втрати через розвиток альтернативних платіжних систем, активізацію торгівлі у національних валютах (рублі, юані), розширення співпраці з недружніми до санкцій країнами.

Напрямом адаптації стало активне використання офшорних схем, створення нових юридичних осіб за кордоном, участь у тіньових торговельних каналах і «сірих» логістичних маршрутах. Проте ці дії не можуть повністю нівелювати наслідки санкцій, а їхня реалізація пов'язана з додатковими ризиками, витратами та юридичними ускладненнями.

Варто зазначити, що вплив санкцій нерівномірний. Якщо великі держкорпорації мають більше ресурсів для виживання й адаптації, то малі та середні підприємства часто опиняються на межі зникнення через обмежений доступ до фінансування, іноземного обладнання та технологій. Це призводить до скорочення робочих місць, падіння податкових надходжень і загального зниження ділової активності в країні [5].

У стратегічній перспективі санкції сприяють поглибленню економічної стагнації та деградації інноваційного потенціалу Росії. Втрата доступу до критичних технологій, інтелектуальних ресурсів, міжнародного досвіду та інвестицій може мати довготривалі наслідки, що позначатимуться на конкурентоспроможності всіх секторів економіки. У відповідь на це російський уряд змушений нарощувати внутрішній контроль, зокрема через мілітаризацію економіки, націоналізацію окремих активів, посилення ролі держави у регулюванні бізнесу, що ще більше ускладнює умови ведення підприємницької діяльності [12].

Отже, аналіз засвідчує, що міжнародні санкції є ефективним інструментом економічного тиску, який поступово підриває спроможність РФ вести повномасштабну війну. Проте для досягнення максимального результату необхідна подальша координація між країнами-союзниками, запровадження нових пакетів обмежень, посилення контролю за їх виконанням та адаптація санкційної політики до нових викликів і схем обходу. Успішна реалізація цих заходів здатна не лише ослабити російську економіку, а й сприяти завершенню війни та встановленню справедливого миру.

Аналіз динаміки застосування міжнародних санкцій проти російського бізнесу свідчить про високий рівень координації та рішучості міжнародної спільноти у відповідь на агресію РФ.

Таблиця 1

Статистичні показники впливу міжнародних санкцій на російський бізнес (2022–2024 рр.)

Показник	2021 (до війни)	2022	2023*	2024* (оцінка)
Кількість діючих міжнародних санкцій проти РФ	~2 800	~8 000	~11 000	>13 500
Прямі іноземні інвестиції (ПІІ), млрд дол. США	36,0	10,3	5,2	<3,0
Експорт РФ, млрд дол. США	493,3	591,5	425,1	~375,0
Імпорт РФ, млрд дол. США	293,4	259,1	241,2	~225,0
ВВП РФ, % до попереднього року	+4,7%	-2,1%	+2,2%*	+1,0%*
Кількість компаній, що залишили ринок РФ (західні бренди)	–	~1 200	>1 500	>1 700
Частка високотехнологічного імпорту, % від довоєнного рівня	100%	72%	58%	~50%

Примітка: За даними Світового банку, МВФ, Європейської комісії, Yale School of Management, Statista, Bloomberg

*2023–2024: прогнози або попередні значення

Джерело: [6; 7; 10; 12]

Санкції охопили ключові сектори економіки, суттєво обмежили доступ російських компаній до фінансових ресурсів, технологій, інвестицій та світових ринків. Статистичні дані демонструють значне скорочення іноземних інвестицій, зниження обсягів імпорту, особливо високотехнологічного, а також поступове падіння темпів економічного зростання [7].

Незважаючи на певну адаптивність російського бізнесу, включаючи переорієнтацію на азійські ринки, використання паралельного імпорту та посередників, санкційний тиск продовжує поглиблювати економічну ізоляцію РФ. Особливо вразливими виявилися галузі, що залежать від західних технологій та компонентів. Водночас значна частина компаній зіткнулася з новими бар'єрами у веденні бізнесу – юридичними, логістичними, фінансовими [11].

Загалом, можна зробити висновок, що санкції не є миттєвим інструментом знищення економіки агресора, але в довгостроковій перспективі вони мають кумулятивний ефект, який виражається у деградації виробничих потужностей, втраті людського капіталу, інноваційної спроможності та довіри до російського бізнесу як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Подальша ефективність санкцій залежить від їх послідовного оновлення, усунення «санкційних лазівок», запровадження вторинних санкцій проти посередників, а також широкої міжнародної підтримки та контролю за дотриманням обмежень. У підсумку, санкції залишаються важливим елементом комплексної стратегії тиску на Росію з метою припинення війни та відновлення міжнародного правопорядку [6].

У середньостроковій перспективі санкції залишатимуться одним із основних інструментів міжнародного впливу на РФ, оскільки військова агресія триває, а політичне керівництво Росії демонструє небажання до реального мирного діалогу. За таких умов можна виділити кілька сценаріїв розвитку ситуації:

У разі подальшої ескалації війни та відсутності поступок з боку Росії, міжнародна спільнота може запроваджувати нові, більш комплексні санкції, зокрема в секторах енергетики, металургії, IT та судноплавства. Це ще більше обмежить операційну спроможність російського бізнесу, змусить припинити або скоротити діяльність тисяч підприємств і пришвидшить деградацію інфраструктури.

Втрата доступу до високих технологій, програмного забезпечення, обладнання та іноземного інтелектуального капіталу вже створює «технологічну прірву», яку Росія не зможе подолати самотійно. Враховуючи обмежені можливості імпортозаміщення, РФ ризикує опинитися в економічному становищі, типовому для ізованих авторитарних режимів, таких як Іран чи Північна Корея [8].

У разі часткової стабілізації ситуації без суттєвих політичних змін у РФ, бізнес залишатиметься

під постійним тиском. За умов обмеженого доступу до капіталу, нестабільного валютного ринку, відсутності інновацій і відтоку кадрів, російська економіка може увійти в фазу тривалої стагнації з мінімальним зростанням, зосередженим переважно у сировинних секторах.

У цьому варіанті російський бізнес частково адаптується до нової реальності шляхом зміцнення зв'язків із країнами, які не приєдналися до санкцій. Проте така модель не зможе забезпечити стійке зростання через обмежений доступ до передових технологій, високі транзакційні витрати та політичні ризики [10].

Окрему увагу слід приділити ролі третіх країн – таких як Китай, Індія, Туреччина, ОАЕ, Казахстан, Вірменія, Сербія – які стали каналами для обходу санкцій або джерелами паралельного імпорту. Хоча на перший погляд це дозволяє РФ частково компенсувати втрати, насправді така залежність від обмеженого кола партнерів створює нові вразливості. Більшість цих країн не готові відкрито порушувати санкційний режим, побоюючись вторинних санкцій із боку США чи ЄС. Тому механізми обходу обмежені, нестійкі та неефективні у стратегічному вимірі.

Для України, як безпосередньої жертви агресії, важливим є не лише збереження, а й розширення санкційного тиску. Українські державні інститути, аналітичні центри та громадські організації відіграють важливу роль у зборі доказів обходу санкцій, формуванні санкційних списків та просуванні ініціатив у міжнародних структурах. У цьому контексті важливо:

- продовжувати дипломатичний тиск на країни, що сприяють обходу санкцій;
- активізувати роботу щодо запровадження вторинних санкцій;
- посилити контроль за експортом критичних товарів;
- забезпечити прозорість і публічність санкційної політики;
- сприяти створенню єдиного міжнародного реєстру санкцій [9].

Висновки. Результати аналізу свідчать, що міжнародні санкції є дієвим, хоча не миттєвим, інструментом обмеження економічного потенціалу Росії. Ефективність санкцій проявляється у комплексному погіршенні умов для ведення бізнесу, зниженні інвестиційної привабливості, технологічній деградації та поступовій втраті позицій на світових ринках. У довгостроковій перспективі санкції здатні суттєво змінити траєкторію економічного розвитку РФ, зробивши її менш конкурентоспроможною, ізованою та уразливою до внутрішніх криз. Подальше посилення санкційної політики, її адаптація до нових викликів і координація між союзниками є критично важливими для досягнення стратегічної мети – зупинення війни, відновлення міжнародного правопорядку та створення умов для справедливого миру в Європі.

Список використаних джерел:

1. Власюк О. С. Санкції як інструмент економічної війни: ефективність та проблеми застосування. *Економіка України*. 2023. № 7 (742). С. 4–16. URL: <https://ekonomika-ukrainy.org.ua/?p=12062>
2. Офіс Президента України. Санкційна політика: підсумки роботи Міжвідомчої групи за 2022–2023 роки. Київ: ОПУ, 2023. 27 с. URL: <https://www.president.gov.ua/news/sankciyna-politika-pidsumki-roboti-mizhvidomchoyi-grupi-za-81445>
3. Коваленко Т. Ю. Економічні санкції проти Росії: наслідки для міжнародної торгівлі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2023. № 1 (246). С. 31–39. URL: <https://bulletin-econom.univ.kiev.ua/>
4. НАЗК. Реєстр олігархів та санкційних осіб: інтерактивний інструмент. 2024. URL: <https://sanctions.nazk.gov.ua/>
5. Центр протидії корупції. Аналітика щодо ефективності санкцій та їхнього обходу РФ. 2023. URL: <https://antac.org.ua/article/yak-rosiya-obkhodyt-sanktsii/>
6. Міністерство економіки України. Офіційні дані про експортно-імпортні обмеження проти РФ. 2024. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=3b91ecfd-3e03-4e8b-95b2-6f6b547d821b&tag=Sanctions>
7. Мельник Т. М. Санкції проти Росії: вплив на фінансову систему агресора. *Фінанси України*. 2023. № 5. С. 42–53. URL: http://finukr.org.ua/?page_id=2919
8. Інститут економіки та прогнозування НАН України. Трансформація російського бізнесу в умовах санкцій: аналітична записка. Київ, 2023. 18 с. URL: <http://ief.org.ua/?p=13785>
9. Єрмоленко О. Вплив санкцій на енергетичний сектор РФ: оцінка ефективності. *Енергетика: економіка, технології, екологія*. 2023. № 2 (71). С. 15–23. URL: <https://www.ukrenergysystem.org.ua/>
10. Центр економічної стратегії. Як санкції впливають на російську економіку: 2022–2024. Київ, 2024. URL: <https://ces.org.ua/publications/sanctions-impact-russia/>
11. Гуменюк І. І. Економічна політика країн ЄС щодо РФ: санкції та обхідні схеми. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2023. № 54. С. 67–72. URL: http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journals/2023/54_2023/13.pdf
12. Український інститут майбутнього. Як санкції змінюють економіку РФ: прогнози до 2025 року. Київ, 2024. 24 с. URL: <https://uifuture.org/publications/rosiya-pid-sanktsiyamy/>

References:

1. Vlasiuk, O. S. (2023). Sanktsii yak instrument ekonomichnoi viiny: efektyvnist ta problemy zastosuvannya [Sanctions as an instrument of economic warfare: effectiveness and problems of application]. *Ekonomika Ukrainy*, 7 (742), 4–16. Available at: <https://ekonomika-ukrainy.org.ua/?p=12062>
2. Ofis Prezydenta Ukrainy [Office of the President of Ukraine]. (2023). Sanktsiina polityka: pidsumky roboty Mizhvidomchoi hrupy za 2022–2023 roky [Sanctions policy: results of the Interagency group for 2022–2023]. Kyiv: OPU. Available at: <https://www.president.gov.ua/news/sankciyna-politika-pidsumki-roboti-mizhvidomchoyi-grupi-za-81445>
3. Kovalenko, T. Yu. (2023). Ekonomichni sanktsii proty Rosii: naslidky dlia mizhnarodnoi torhivli [Economic sanctions against Russia: consequences for international trade]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika – Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics*, 1 (246), 31–39. Available at: <https://bulletin-econom.univ.kiev.ua/>
4. Natsionalne ahentstvo z pytan zapobihannia koruptsii (NAZK) [National Agency on Corruption Prevention]. (2024). Reiestr oliharkhiv ta sanktsiinykh osib: interaktyvnyi instrument [Register of oligarchs and sanctioned persons: interactive tool]. Available at: <https://sanctions.nazk.gov.ua/>
5. Tsentr protydii koruptsii [Anti-Corruption Action Center]. (2023). Analitika shchodo efektyvnosti sanktsii ta yikhnoho obkhodu RF [Analytics on the effectiveness of sanctions and Russia's evasion schemes]. Available at: <https://antac.org.ua/article/yak-rosiya-obkhodyt-sanktsii/>
6. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [Ministry of Economy of Ukraine]. (2024). Ofitsiini dani pro eksportno-importni obmezhenia proty RF [Official data on export-import restrictions against the Russian Federation]. Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=3b91ecfd-3e03-4e8b-95b2-6f6b547d821b&tag=Sanctions>
7. Melnyk, T. M. (2023). Sanktsii proty Rosii: vplyv na finansovu systemu ahresora [Sanctions against Russia: impact on the financial system of the aggressor]. *Finansy Ukrainy*, 5(no. 5), 42–53. Available at: http://finukr.org.ua/?page_id=2919
8. Instytut ekonomiky ta prohnozuvannia NAN Ukrainy [Institute for Economics and Forecasting of the NAS of Ukraine]. (2023). *Transformatsiia rosiiskoho biznesu v umovakh sanktsii: analitychna zapyska* [Transformation of Russian business under sanctions: Analytical note]. Kyiv. Available at: <http://ief.org.ua/?p=13785>
9. Yermolenko, O. (2023). Vplyv sanktsii na enerhetychnyi sektor RF: otsinka efektyvnosti [The impact of sanctions on the energy sector of the Russian Federation: assessment of effectiveness]. *Enerhetyka: ekonomika, tekhnolohii, ekolohiia – Energy: Economics, Technologies, Ecology*, 2 (71), 15–23. Available at: <https://www.ukrenergysystem.org.ua/>
10. Tsentr ekonomichnoi stratehii [Centre for Economic Strategy]. (2024). Yak sanktsii vplyvaiut na rosiisku ekonomiku: 2022–2024 [How sanctions affect the Russian economy: 2022–2024]. Kyiv. Available at: <https://ces.org.ua/publications/sanctions-impact-russia/>

11. Humeniuk, I. I. (2023). Ekonomichna polityka krain YeS shchodo RF: sanktsii ta obkhidni skhemy [The EU's economic policy towards the Russian Federation: sanctions and evasion schemes]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Ekonomika i menedzhment – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Economics and Management*, 54, 67–72. Available at: http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journals/2023/54_2023/13.pdf
12. Ukrainskyi instytut maibutnoho [Ukrainian Institute for the Future]. (2024). Yak sanktsii zminiuiut ekonomiku RF: prohnozy do 2025 roku [How sanctions change the Russian economy: forecasts until 2025]. Kyiv. Available at: <https://uifuture.org/publications/rosiya-pid-sanktsiyamy/>

ANALYSIS OF THE APPLICATION OF INTERNATIONAL SANCTIONS AGAINST RUSSIAN BUSINESS IN THE CONDITIONS OF FULL-SCALE WAR

Summary. The article provides a comprehensive analysis of the application of international sanctions against Russian business in the context of the full-scale war unleashed by the Russian Federation against Ukraine. The study examines the scale and depth of economic, financial and technological restrictions imposed by the United States, the European Union and other international partners, emphasizing their multidimensional influence on Russian companies. Particular attention is paid to the structural transformation of the Russian economy under sanctions pressure, including the deterioration of the investment climate, outflow of foreign capital, loss of access to modern technologies, weakening of integration into global markets and the decline of trust from international partners. The research also highlights the adaptive responses of Russian enterprises, such as import substitution, redirection of trade flows to Asian and Global South countries, creation of intermediary structures in third states, parallel imports, shadow logistics routes and the use of offshore jurisdictions. Despite these attempts, sanctions are shown to have a cumulative long-term effect, leading to technological isolation, decline of high-tech industries, shrinking export capacity, contraction of foreign direct investment, and deepening of structural stagnation. Special focus is placed on the financial sector, which has been severely affected by restrictions on currency operations, asset freezes, and the disconnection of banks from SWIFT, forcing the Kremlin to seek alternative mechanisms such as payments in national currencies and development of alternative financial infrastructures. The article concludes that sanctions represent an effective but gradual tool of economic pressure, undermining Russia's ability to sustain prolonged military aggression. In order to strengthen their efficiency, it is necessary to improve international coordination, introduce secondary sanctions against intermediaries, enhance monitoring mechanisms, and ensure transparency of sanction policy. The findings suggest that sanctions will remain one of the decisive instruments of international influence on Russia in the medium and long term, shaping the trajectory of its economic development, increasing its vulnerability to crises, and contributing to the achievement of a just peace in Europe.

Keywords: international sanctions, Russian business, economic isolation, full-scale war, financial restrictions, European Union, United States, foreign economic relations.

Стаття надійшла: 04.08.2025

Стаття прийнята: 08.09.2025

Стаття опублікована: 30.09.2025